

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för hälso- och vårdvetenskap

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inom föreningsidrotten

Simon Grandin & Sebastian Zelic

2019

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Idrottsvetenskap
Idrottsvetenskapliga programmet, inriktning hälsofrämjande livsstil
Examensarbete

Handledare: Göran Svedsäter
Examinator: Kajsa Jerlinder

Abstract

Bakgrund: Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) är samlingsbegrepp för diagnoserna, ADHD, ADD, Tourettes, Asperger, Autism och språkstörning. En undersökning från Riksförbundet Attention visade att barn med NPF inom föreningsidrotten tenderar att sluta tidigare än genomsnittet med föreningsidrotten, framförallt i åldern mellan 9 – 12 år. En idrottsledare har en bidragande roll att behålla barnen med NPF inom föreningsidrotten med sitt bemötande. Att idrottsledare utbildar sig och skapar en förståelse för barnens behov i samband med NPF kan bidra med en mer tillmötesgående och positiv inställning till barn med NPF inom föreningsidrotten.

Syfte: *Syftet* med studien är att beskriva vilken kunskap idrottsledare inom föreningsidrotten upplever att de har om barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Metod: Studiens design har en kvalitativ inriktning där sju idrottsledare medverkade i form av semistrukturerade intervjuer. Idrottsledarna är verksamma från fotboll, ishockey, innebandy, orientering, friidrott och gymnastik, där åldern inom träningsgrupperna är mellan 9 – 12 år.

Resultat: De medverkande idrottsledarna har varierande kunskap om NPF. Erfarenhet och utbildning varierar på vilket sätt bemötandet sker inom träningsgrupperna. För att bemöta barn med NPF framhövdes tydlighet, struktur och planering som viktiga delar att ta hänsyn till. Ett fåtal av respondenterna kände sig mindre trygga i sitt ledarskap om de har vetskapen att ett barn i träningsgrupperna har NPF. Utbildning i större utsträckning om barn med NPF framkom däremot ha en stärkande effekt i hantering av situationer och bemötande till barnen. Det fanns tendenser med ett utanförskap hos barnen med NPF i träningsgrupperna, en upptäckt var dessutom föreningens påverkan och innebörden med att vara ideellt aktiv.

Slutsats: Kunskap om att leda barn med NPF kan beskrivas som varierande hos de medverkande idrottsledarna. Det finns flera faktorer som är viktigt att tänka på när en idrottsledare möter ett barn med NPF. Utbildning kan ge idrottsledaren kunskapen att bemöta barnen med NPF fördelaktigt och att behålla barn med NPF kvar i sitt idrottsutövande.

Nyckelord: Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, idrottsledare, föreningsidrott

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. Bakgrund	3
2.1 Vad är Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	3
2.2 Symtom på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.....	3
2.3 Barn med NPF inom föreningsidrotten	4
2.4 En inkluderande idrottsmiljö	5
2.5 Rollen som idrottsledare	5
2.6 Problemformulering	7
3. Syfte & frågeställningar	7
4. Metod	8
4.1 Design.....	8
4.2 Urval.....	8
4.3 Datainsamling	9
4.4 Dataanalys.....	10
4.5 Etiska överväganden.....	12
5. Resultat.....	13
5.1 Idrottsledarnas utbildning i och erfarenhet av NPF	13
5.2 Bemötande av barn med NPF i idrottssammanhang	14
5.3 Trygghet.....	17
5.4 Övriga aspekter som är viktigt i mötet med barn med NPF	19
6. Diskussion	21
6.1 Resultatdiskussion.....	21
6.2 Metoddiskussion	26
6.3 Slutsats.....	28
6.4 Framtida forskning	29
Referenser.....	30
Bilagor.....	32

1. Inledning

Från Aftonbladet, 2011 ” *Wille har spelat i Järbo IF:s pojklag, men i början av december fick hans mamma ett sms från tränarna där det stod att Wille stängts av från all fotboll. Han var välkommen tillbaka tidigast hösten 2012. Anledningen till avstängningen var att Wille – som har diagnosen ADHD – bråkade med tränarna.*” (Westlund, 2011). Händelsen medförde en stark reaktion som fick en global spridning. Reaktionen var blandade känslor men flertal av idrottsprofiler, idrottstränare och föräldrar tyckte att straffet var allt för hårt för en elvaårig pojke som älskar att spela fotboll. I Aftonbladet belystes agerandet från idrottsföreningen Järbo IF var felaktigt på grund av att idrottstränarna inte kunde bemöta Williams ADHD (Westlund, 2011). Efter händelsen fästes uppmärksamheten på behovet att utbilda idrottsledare hur bemötandet till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) kan ske på ett bättre sätt. Riksförbundet Attention är en intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, Attention startade med projektet *Idrott för alla*. SISU idrottsutbildarna erbjuder och stöttar idrottsföreningar med lättillgänglig utbildning som samarbetar med Riksidrottsförbundet. Projektet *Idrott för alla* fick stöd av SISU idrottsutbildarna och Riksidrottsförbundet som dessutom utökade satsningen på att utbilda fler ledare inom idrottsföreningarna med fokus på bemötandet hos barn med NPF (Jonsson, 2012; Attention, 2017). Målet med *Idrott för alla* var att behålla fler barn med NPF inom föreningsidrotten.

2. Bakgrund

2.1 Vad är Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) är ett samlingsbegrepp för flera olika funktionsnedsättningar. I samlingsbegreppet ingår diagnoserna Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), Attention Deficit Disorder (ADD), Tourettes syndrom, Aspergers syndrom, språkstörning och Autismspektrumtillstånd. NPF innebär att hjärnan och nervsystemet bearbetar informationen på ett sätt som kan ge komplikationer vid olika kognitiva uttryck och sammanhang (Attention, 2013; Hjärnfonden, 2017). Uppkomsten av NPF kan ske genom en ärftlighet, samt genom kromosomavvikelse, epilepsi och ämnesomsättningssjukdomar hos fostret (Attention, 2013; Hjärnfonden, 2017). Tillståndet av NPF kan förvärras av miljön vid bristande förståelse för barnets diagnos. En bra miljö med förstående personer i sin omgivning är därför extra viktigt för att barnet ska kunna få bättre förutsättningar senare i livet (Attention, 2013).

2.2 Symtom på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Symtomen visar sig utifrån tre olika kognitiva uttryck utifrån lindriga, milda och svåra. Dessutom kan ett tecken på NPF vara att barnet inte lär sig tala inom en förväntad tid. Vid de olika diagnoserna kan barnet ha svårigheter med koncentrationen, uppmärksamhet eller inlärningsminne (Hjärnfonden, 2017). Barn med NPF kan ha ett bristande socialt samspel eller tal och skrivsvårigheter samt svårigheter med impulskontroll (ibid). Att ställa en diagnos kan vara en komplex och lång process, de vanligaste mätinstrumenten för att bedöma diagnoser hos både barn, ungdomar och vuxna är testet DSM-5/ICD-11 (American Psychiatric Association, 2018). Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är en ”dold” funktionsnedsättning som kan vara svår att uppmärksamma på utsidan hos individen med NPF för utomstående (Attention, 2013; Hjärnfonden, 2017).

2.3 Barn med NPF inom föreningsidrotten

Kännetecknande beteenden för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inom föreningsidrotten kan vara svårigheter att sitta still, hoppar från en aktivitet till en annan och kan lättare hamna i konflikter med andra barn. Barnen kan även visa en passivitet i sin tillvaro, drömmande och tidvis avskärmade från omgivningen (Attention, 2017). I en studie med Ryan, Fraser-Thomas & Weiss (2018) framkom att barn med diagnosen NPF lättare missförstås, tenderar att vara tillbakadragna och kan ses som bråkiga i träningsgrupper. Med avvikande beteenden som finns bland diagnoserna kan risken öka att ett utanförskap uppstår för barnen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Från en svensk enkätundersökning gjord av Riksförbundet Attention (2017) medverkade 675 vårdnadshavare och 110 barn med NPF. Undersökningen visade att ungefär 40 procent av barnen med NPF slutar med sitt idrottsutövande redan omkring åldern 9–12 år. En upptäckt i studien var även att barn med NPF slutar tidigare med idrottsutövandet i jämförelse med genomsnittet i samma åldersgrupper 9–12 år (Attention, 2017). Anledningarna till att de slutade med sitt idrottsutövande var att kraven var för höga och stödet inte var tillräckligt från idrottsledarna. De krav som beskrivs från undersökningen är att förstå genomgångar, instruktioner, regler och sociala samspel. Barn med NPF behöver stöd genom upprepningar vid genomgångar, individuella instruktioner samt feedback från idrottsledarna (Attention, 2017).

Förutom kraven finns även en risk för ett utanförskap som kan leda till att barn med NPF slutar tidigare med sitt idrottsutövande. Detta kan leda till en fysisk inaktiv livsstil (Attention, 2017). De allmänna rekommendationerna till fysisk aktivitet för barn mellan åldern 8 – 12 år är minst 60 min om dagen (FYSS 2017). För de barn som slutar med föreningsidrotten redan i åldern 9 – 12 år kan leda till hälsoproblem och en försämrad livskvalitet senare i livet. Dessutom tenderar fysisk aktivitet att lindra symptomen på ADHD, samt förbättrar fysisk aktivitet det sociala beteendet och de motoriska färdigheterna (Kamp-Friederike, Sperlich, Holmberg, 2014). Därför är idrott och en allmän fysisk aktivitet extra viktigt för att förbättra livskvalitén och att utveckla motoriska förmågor, samt den kognitiva utvecklingen för barn med NPF.

2.4 En inkluderande idrottsmiljö

För en mer inkluderande idrottsmiljö och motverka ett utanförskap hos barn med NPF i föreningsidrotten skapades projektet *Idrott för alla* av Riksförbundet Attention. Syftet med projektet är att utbilda idrottsföreningar med målet att barn och ungdomar med NPF skall kunna delta i en högre grad inom idrottsverksamheterna (Attention, 2017). I samarbete med Riksidrottsförbundet tar projektet fram en NPF-utbildning som bedrivs genom specialidrottsförbunden, föreningsbesök och skräddarsydda utbildningsinsatser, där SISU idrottsutbildarna är en naturlig samarbetspartner. Utbildningen handlar om att öka förståelsen och medvetenheten hos ledare, tränare och föräldrar till barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Projektet *Idrott för alla* stämmer även överens med SISU:s vision 2025. Visionen är en framtidssträvan för en fortsatt positiv idrottsutveckling, där två fokusområden är *en Inkluderande idrott för alla* och *Ett stärkt ledarskap*. I visionen ska pojkar, flickor, män och kvinnor i olika åldrar med olika förutsättningar vara mer inkluderade inom föreningsidrotten (Riksidrottsförbundet, 2017). Dessutom är visionen med *ett stärkt ledarskap* att idrottsledare och tränare ska kunna anpassa sitt ledarskap efter individen och ha ett gott bemötande till utövarna. Idrottsledarna har en nyckelroll till att hjälpa, skapa möjligheter och goda förutsättningar för barn med NPF inom föreningsidrotten. *Idrott för alla* är viktigt för att hjälpa idrottsföreningar att skapa en större inkludering och utbilda idrottsledarna kring NPF.

2.5 Rollen som idrottsledare

I en enkätundersökning av Riksidrottsförbundet (2003) framgick att barn och ungdomar med NPF tyckte att idrottsutövandet skulle underlätta om idrottsledare, tränare och instruktörer hade mer kunskap om funktionsnedsättningar, specifikt när det gäller att kunna instruera och ge rätt stöd till barnet med NPF. Att idrottsledare utbildar sig och får grundläggande kunskap om barnens behov i samband med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar kan bidra med en mer tillmötesgående och positiv inställning till barn med diagnoser inom föreningsidrotten (Beyer et al., 2008). Kunskapen ger idrottsledaren en ökad kompetens till ledarskap, sociala samvaron, värderingar och möjligheten att skapa bättre förutsättningar för barn med NPF.

Utbildningen ger även en idrottsledare mer redskap och verktyg för att möta barn med särskilda behov inom idrotten, vilket kan ge en ökad trygghet i idrottsledarens ledarskap (Dolda utmaningar, 2013; Hallberg, 2018). Ett sätt att bemöta barn med NPF kan vara genom att strukturera upp vardagen och träningen genom en tydlighet i sitt ledarskap. Att se till att barn får glädjas och lyckas på träningarna genom att idrottsledarna använder sig utav positiv förstärkning för positiva beteenden som exempelvis att barnen samarbetar eller hjälper en kamrat i en övning (Fors, 2004). I rollen som idrottsledare ska idrottsledare jobba utifrån en förutsägbarhet till alla barn, vilket innebär att kunna fullfölja instruktioner som getts ut till träningsgruppen på ett enkelt och tydligt tillvägagångssätt (Dolda utmaningar, 2013; Fors, 2004). Hallberg (2018) belyser att en idrottsledare bör utgå från den enskilda individens behov och önskemål vilket kan underlätta delaktighet och tillgänglighet för barn med NPF. Detta innebär att omgivningen kan ha en stor betydelse för att öka delaktigheten i samband med en motiverande miljö för barn med NPF (Hallberg, 2018).

I omgivningen har även föräldrarna till barnet med NPF en möjlighet att vara en del till skapandet av de goda förutsättningarna. I en studie med Kraft & Leblanc (2018) undersöktes hur simtränare på bästa sätt kunde instruera barn med autismspektrum syndrom. I resultatet framhävs att läran om barnens behov byggs mycket utifrån föräldrarna, där en dialog och framförande till simtränarna om barnens särskilda behov kan öka motivationen hos barnen till ett fortsatt idrottsutövande. Som idrottsledare kan även ett tillvägagångssätt vara att fråga föräldrarna hur livssituationen ser ut, visa empati, och våga fråga föräldrarna hur barnet ska bli bemött och vilket eventuellt stöd som behövs. Föräldrarna har även ett ansvar att ta initiativ och förmedla nödvändig information till personer i barnets omgivning, exempelvis kan en idrottsledare vara en del av barnets omgivning (Hallberg, 2018). Dolda utmaningar (2013) beskriver att en trygg omgivning är en bra utgångspunkt för barn med NPF utveckling både socialt och fysiskt. Att skapa en trygg omgivning kring barn med NPF kan skapa bättre förutsättningar genom ett fördelaktigt bemötande från idrottsledare och ha en öppen dialog med föräldrar (Dolda utmaningar, 2013).

2.6 Problemformulering

Insatser för en inkluderande idrottsmiljö pågår sedan några år tillbaka med utbildning och föreningsbesök med en eftersträvan att behålla fler barn med NPF inom föreningsidrotten då flest avhopp i den här gruppen tenderar att ske mellan åldern 9 – 12 år. Med utbildningen kan en idrottsledare skapa den kunskap som krävs för ett gott bemötande och bygga en trygghet i sin ledarroll till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (Dolda utmaningar, 2013). Vi är därför intresserade av att undersöka hur idrottsledarna upplever sin kunskap om barn med NPF inom föreningsidrotten i Mellansverige, kunskapen utgår i början med erfarenhet från utbildning, bemötande och trygghet samt om det finns övriga aspekter som behöver tas hänsyn till.

3. Syfte & frågeställningar

Syftet med studien är att beskriva vilken kunskap idrottsledare inom föreningsidrotten upplever att de har om barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Frågeställningar

1. Vilken utbildning och erfarenhet har idrottsledare om NPF?
2. Hur beskriver idrottsledare sitt bemötande av barn med NPF i idrottssammanhang?
3. Upplever idrottsledare att tryggheten i ledarskapet påverkas om det finns barn i träningsgruppen med NPF?
4. Vilka övriga aspekter upplever idrottsledare som viktiga i mötet med barn med NPF?

4. Metod

4.1 Design

För att svara på syftet är studien av en kvalitativ art med en empirisk inriktning, då sinnesintryck och erfarenheter hos idrottsledarna ligger till grund för hur kunskapen upplevs (Sohlberg & Sohlberg, 2013). Genomförandet av studien skedde med intervjuer som var uppbyggda på ett semistrukturerat sätt. Semistrukturerade intervjuer var mest lämplig utifrån studiens inriktning, eftersom vi hade frågeområden som skulle besvaras. Det fanns möjlighet för intervjuobjekten att belysa sina egna erfarenheter utanför frågeområdena (Hassmén & Hassmén, 2008). En intervjuguide genomarbetades med frågor som byggdes kring studiens syfte och frågeställningar. I tillägg skapades underfrågor för att säkerhetsställa att frågeområdena blev besvarade. En pilotintervju genomfördes innan de inbokade intervjuerna startade. Syftet med en pilotintervju var att säkerhetsställa att guiden svarade mot studiens syfte, samt undersöka hur strukturen fungerade och för att vi ska bli mer bekväma till att intervjua (Gratton & Jones, 2010). Samlingsbegreppet NPF kan vara okänt hos tillfrågade respondenter. Därför byggdes intervjuguidens frågeområde om bemötande utifrån kännetecken, beskrivningar och övergripande frågor som rör sig om diagnoserna inom NPF.

4.2 Urval

Studiens urval var personer som är verksamma idrottsledare för barn mellan 9 – 12 år inom föreningsidrotten. Enligt Hassmén & Hassmén (2008) skall ett urval bestämmas utifrån studiens resurser, rimlighet, tidsaspekter och tillgängligheten. Med det som underlag efterfrågades sex respondenter att ställa upp i studien, som slutligen blev till sju medverkande respondenter. Rekryteringen av ledarna har först skett med förfrågningar om ett deltagande via mejl till olika föreningar. De idrotter som blev tillfrågade var *fotboll, ishockey, innebandy, konståkning, handboll, kampsport, tennis, orientering, ridning, simning, friidrott & gymnastik*. Förfrågningarna skedde utifrån ett riktat urval, där studiens målpopulation med idrottsledare för barn inom ungdomsidrotten styrde utskicken (Hassmén & Hassmén, 2008). Föreningarna valdes ut med hjälp av sökningar på internettjänsten Google, en sökning var exempelvis ”*fotbollsföreningar XX*”. Utifrån träffarna har sedan förfrågningar gjorts till kansli eller till en person med en ansvarighet på en högre post inom föreningen.

De ansvariga från föreningarna har sedan fått i uppgift utifrån förfrågningarna att hänvisa till en idrottsledare som har möjligheten att ställa upp som intervjuperson. Med ett utskick till närmare 30 olika föreningar, besvarade tre föreningar författarnas förfrågningar. Tre respondenter kunde bokas upp på tidigare beskrivet tillvägagångssättet. Resterande fyra respondenter kontaktades och bokades upp från ett bekvämlighetsurval, vilket innebar att ena författaren kände dessa personer sedan tidigare (Hassmén & Hassmén, 2008).

Bland de medverkande respondenterna var fyra män och tre kvinnor, åldersspannet var mellan 27 – 53 år. De medverkande var representanter från föreningar inom idrotterna *fotboll, ishockey, innebandy, orientering, friidrott & gymnastik*. Från gymnastiken medverkade två representanter, de övriga idrotterna medverkade en representant. Samtliga idrottsledare är eller har varit verksam för träningsgrupper till barn mellan åldern 9 och 12 år i minst ett år.

4.3 Datainsamling

Samtliga intervjuer ägde rum ansikte mot ansikte på tid och plats som respondenterna själva fick välja. Intervjuerna skedde antingen på Högskolan i Gävle eller på respondenternas arbetsplatser, intervjuerna pågick mellan 15 till 45 minuter. Ett viktigt kriterium för att genomföra intervjustudier är att skapa tillitsfulla relationer mellan forskare och respondenter (Bryman, 2008). De tillitsfulla relationerna skapades genom att låta respondenterna välja tid och plats för genomförandet av intervjuerna. För att skapa en inbjudande känsla och hamna i god ton så erbjöds respondenterna kaffe under samtalen. I fem av sju intervjuer hade båda författarna möjlighet att delta tillsammans under samtalen, i två av intervjuerna var den ena författaren borta på grund av sjukdom. Med båda författarna närvarande under intervjutillfällena skapades gemensamma intryck för analyseringen av materialet. Författarna turades om att hålla i intervjun eller att agera som observatör och föra anteckningar under intervjuerna. Författaren som observerade kunde dessutom ställa följdfrågor som kan mätta frågeområdet. Intervjuerna spelades in med hjälp av applikationer på mobiltelefonerna, i fem av intervjuerna gjordes en inspelning med dubbla inspelningsenheter (Hassmén & Hassmén, 2008).

Samtliga intervjuer genomfördes med frågor från intervjuguiden som underlag (Se bilaga 2). Intervjuguiden utformades med hjälp av inspiration från utbildningsmaterial inom området NPF och utifrån denna studiens syfte och frågeställningar. Intervjuguiden började med enkla bakgrundsfrågor för att respondenten skulle bli varm i kläderna (Gratton & Jones, 2010). Huvudfrågorna som ställdes var av en öppen karaktär, vilket innebar att respondenterna fick möjligheten att tänka efter och ge breda svar från egna erfarenheter (Gratton & Jones, 2010). Nedan följer en beskrivning utifrån intervjuguidens frågeområden.

Bakgrund: Frågor berörde respondentens utbildning och erfarenhet kring NPF, vilka förkunskaper respondenterna har till NPF.

Bemötande: Frågor som berörde hur respondenten applicerar sin kunskap utifrån vetenskapen om barn med NPF finns i träningsgruppen eller om barn har atypiska drag från NPF.

Trygghet: Hur trygga respondenterna kände sig i sin ledarroll, betydelsen av trygghet för respondenterna och om barn i träningsgruppen hade NPF, hur det påverkar den aktuella kunskapen till NPF och respondenternas trygghet.

Övriga frågor: Vilken syn idrottsledarna har om att idrottsledare utbildar sig om NPF, hur deras idrottsföreningar kan göra bättre inom området NPF samt hur utvecklingen inom ledarskap har gått fram genom åren. Övriga frågor kunde även ge utrymme för respondenterna att uttrycka sig i ämnen som var viktiga att belysa, som inte hade framförts i ett tidigare skede under intervjuerna.

4.4 Dataanalys

Första steget i analysdelen var transkriberingen. Transkriberingen skrevs i talspråk i ett dokument på datorn inom de närmaste dagarna efter att intervjuerna ägde rum. Att skriva tätt in på intervjutillfället var ett medvetet tillvägagångssätt, eftersom tankar och funderingar fanns mer tillgängliga i minnet efter avslutad intervju (Gratton & Jones, 2010). När transkriberingen var färdig så skrevs alla dokument från datorn ut i pappersform. Nästa steg i analysen var att hitta en struktur och börja selektera för resultatdelen. Författarna valde att följa Gratton och Jones (2010) systematiska tillvägagångssätt vid analys av insamlat material:

- 1) Det utskrivna datamaterialet lästes noggrant igenom, nyckelord markerades ut som var återkommande ord från intervjuerna.
- 2) Författarna selekterade texten utifrån studiens frågeställningar. Till sin hjälp av selekteringen användes olika färger med markeringspennor, för varje frågeställning kring *utbildning, bemötande, trygghet och övrigt* användes en varsin färg. Framträdande meningar med svar från respondenterna var det som ströks under i selekteringen.
- 3) Nästa steg blev den analytiska delen. Utifrån nyckelorden och selekteringen jämfördes svaren från respondenterna och sammanfattades i anteckningsblock.
- 4) Utifrån kodade materialet med nyckelord och selektering togs underrubriker fram för att placera in svaren under mest passande underrubrik. Se tabell 1 för exempel.

Tabell 1. Frågeställningar och underrubriker samt exempel på koder och citat

Frågeställningar	Underrubriker	Koder	Citat
<i>Utbildning och erfarenhet</i>	Utbildning om NPF	Roll	<i>Hjälpa till som tränare och runt omkring laget, hantera olika aktiviteter, träningar, olika roller</i>
		Kunskap	<i>Jag har gått innebandy, grundutbildning, människan, atleten, och de andra är kompletterade</i>
<i>Bemötande</i>	Undervisning	metodiskt	<i>jag brukar köra metodiskt, först berättar jag, sen beskriver jag övningen, sen visar jag, sen tar jag frågorna därefter</i>
		Individuellt	<i>det är väldigt olika på vilken nivå de ligger någonstans. Så jobbar jag med feedback, väldigt personligt och individuellt.</i>

4.5 Etiska överväganden

Studien följer de fyra krav för ett etiskt godkänt vetenskapligt arbete; Informationskravet, samtyckekravet, konfidentialitets kravet och nyttjandekravet (Hassmén & Hassmén, 2008). De fyra etiska kraven innebär att följa en god forskningssed och ett säkerhetsställande att kunskapen från studien följer en vetenskaplig förankring. En god forskningssed skapar även en trygghet för respondenterna som ställer upp på intervjuer till vår studie, eftersom kraven fungerar som ett skydd för medverkande individer (Hassmén & Hassmén, 2008). I informationsbrevet (Se bilaga 1) som författarna skickade ut till respondenterna innan intervjuerna påbörjades. I brevet beskrevs syftet med studien och bakgrund till området. Att personliga uppgifter endast är tillgängliga hos författarna och författarnas handledare. Deltagandet är frivilligt och respondenten kunde när som helst utan vidare motivering välja att avbryta sin medverkan. För att slutligen få ett samtycke fanns en signatur i slutet av informationsbrevet, med ett samtycke säkerhetsställs att respondenterna är medvetna och har tagit del av studien och de fyra krav som används för att fullfölja en god forskningsetik. I analysen skyddades respondenterna med identitetskoder, respondenternas namn är fingerade och respondenters tillhörande idrottsföreningar har inte skrivits ut för att skydda respondenterna och idrottsföreningarna (Bryman, 2011).

5. Resultat

Resultatet presenteras i fyra underrubriker som var och en utgår utifrån studiens frågeställningar. Både respondenterna och den idrottsverksamhet de representerar presenteras genomgående i resultatet med fingerade namn.

5.1 Idrottsledarnas utbildning i och erfarenhet av NPF

De sju respondenterna vi intervjuade har olika roller i sina respektive föreningar samt minst ett års erfarenhet som idrottsledare. De är idrottsledare, huvudansvarig eller verksam med flera roller i sina idrottsföreningar. Ansvarsfördelningen skiljer sig beroende på rollen idrottsledaren har. Att vara idrottsledare inom en ideell verksamhet kan innebära att man får ikläda sig många roller:

Ja, allt i allo, både lagledare, administrera rollen, där man sköter organisationer, cuper, tävlingar, medlemsregister [...] Sen är jag även tränare då och drivande i laget (Thomas, Innebandy)

Ett flertal respondenter har gått en eller flera idrottsledarutbildningar genom sina respektive idrottsföreningar. En av respondenterna är verksam i en förening som använder ett delegerande tillvägagångssätt, vilket innebär att respondenten skickar iväg ledare till olika utbildningar, kunskapen som de får av utbildningen förmedlar de sedan vidare till idrottsföreningen.

Jag är nog den som har gått minst av det, däremot har vi skickat ut ledare [...] Sen tar de med sig kunskapen in i klubben och förmedlar det till alla andra hur man ska bemöta ungdomar men också hur man ska genomföra roliga träningar [...] (Pär, Orientering)

Bland de respondenter som har gått allmänna idrottsledarutbildningar framkom att utbildningarna varit mer inriktade på generella ledarskapsfrågor. Endast ett fåtal respondenter har fått en föreläsning eller en kort utbildning om att just leda barn med NPF under dessa utbildningspass. Några respondenter hade gått en specifik utbildning om NPF, men det har inte varit i idrottsföreningsregi.

Däremot framkom det i intervjuerna att flera av idrottsledarna har erfarenhet från att arbeta med personer med funktionsnedsättningar i sitt yrkesliv. *Jag arbetar på en skola som enbart har barn med NPF. (Anna, Friidrott).* Den här erfarenheten är något som de tar med sig in i den ideella idrottsverksamheten och kan tillämpa den där. *Jag har gått en ledarutbildning från svenska gymnastikförbundet. Men ingenting mer. Sedan är det egen erfarenhet. (Rebecka, gymnastik).*

5.2 Bemötande av barn med NPF i idrottssammanhang

Alla respondenter har mött barn med olika förutsättningar och behov i sina träningsgrupper. Tre av respondenterna visste inte om det fanns barn med just NPF i sin träningsgrupp. Fyra av respondenterna berättade att de hade barn med NPF i sin träningsgrupp. Barnen i de olika träningsgrupperna hade diagnoser i form av ADHD, intellektuell funktionsnedsättning, autism och diagnoser med atypiska drag som inte är utredda. Hur idrottsledarna fick kännedom om barnet har en diagnos varierade. En respondent berättade att de förde en dialog mellan ledare inom träningsgruppen om ett barn möjligtvis kan ha en diagnos. En annan respondent fick informationen om barnet har en diagnos från föräldrarna.

Jo, de kom efter en match och sade att den här killen har fått en diagnos, [...] Vi visste att det var någon utredning på gång men så berättade de [att det var] klart och han har fått medicin och sådant. (Thomas, Innebandy)

En idrottsledare funderade kring den här förhandsinformationen från föräldrarna om barnens olika förutsättningar. Han uttryckte att om föräldrarna inte har informerat vad idrottsledaren specifikt behövde tänka på i bemötandet av deras barn, så är det svårt för idrottsledaren att göra en individuell anpassning till barnet.

[...] om inte föräldrarna har inte nämnt så tror jag inte att det har haft en större betydelse. [...] om man fick någon information från föräldrarna [...] skulle kunna vara lättare, mer regler kanske då om det är det som är problemet [...] lite mer bakgrundsinformation från föräldrarnas sida annars tror jag det är ganska svårt [...]
(Joakim, Hockey)

Om dialogen med föräldrarna var bra så underlättade det planeringen av träningarna och gav ledarna information om vilka eventuella behov som fanns hos barnet med NPF. Föräldrarna kunde framföra om idrottsledaren behövde ta hänsyn till något särskilt eller om barnen behöver förberedas inför en viss övning. Inför träningarna kunde idrottsledaren också prata med barnet själv om det var något som de ville att idrottsledaren skulle ta hänsyn till. Ett exempel som en respondent tog upp var att låta barnet med NPF kasta boll mot en vägg för att bibehålla koncentrationen vid genomgångar under träningar och matcher.

Han behöver fokusera tidigt, så han brukar få sätta sig mot en dörr till exempel och kasta bollar, [...] något att fokusera på, vaknar till och kommer igång. [...] rent tränings och matchmässigt. (Thomas, Innebandy)

Idrottsledarna gav andra exempel på hur de gjorde för att skapa goda förutsättningar för barnen med NPF att delta i aktiviteterna. Ett sådant exempel var att skärma av hallen för att minska intryck och yttre stimuli som kunde distrahera och störa barnets koncentration. Andra exempel kom från flera av respondenter som beskrev att skapandet av goda förutsättningarna sker genom ett tydligt och konsekvent tillvägagångssätt för att hålla en bra struktur och ordning för barn med NPF.

Att vara tydlig och konsekvent. Och att man håller det man har sagt, [...] de vet vad de ska göra när de är här [...] Att vara förutsägbar. En tydlig planering, och att följa samma planering gång till gång. Att barnen vet vad som förväntas. (Anna, Friidrott)

En respondent poängterade att de goda förutsättningarna kunde appliceras till alla barn i träningsgruppen, oavsett om barnet har en diagnos eller inte. En annan idrottsledare uttrycker en liknande åsikt i ett resonemang om att de inte särskilde barnen efter en diagnos, utan planeringen av träningarna gällde för hela träningsgruppen.

Vi höll en träning som gällde för allihop, som en grupp. Vi ville inte bygga en träning utifrån en persons diagnos. (Adam, Fotboll)

Två respondenter berättar om hur de instruerar olika övningar för barnen i träningsgrupper där det både fanns barn med och utan en NPF diagnos. De arbetade utifrån ett metodiskt och stegvis lärande.

De var noga med att först beskriva övningen, sedan visa övningen själv, för att slutligen föra en diskussion och fråga om barnen förstår syftet med övningen. Ytterligare ett exempel på hur ett stegvis lärande kunde se ut var att de först fick lära sig själva rörelsen stillastående, därefter fick barnen öka farten i övningen och till sist genomföra övningen i matchtempo med motståndare.

[...] att de lär sig själva rörelsen då sen efter det sätter man ut koner så får de göra det i lite fart, sista steget blir i matchtempo med riktiga motståndarna. (Joakim, Hockey)

Andra exempel som framkom under intervjuerna var att idrottsledarna arbetade med ett mer riktat tillvägagångssätt med barn som har NPF, genom positiv förstärkande feedback och ett relationsorienterat förhållningsätt. Idrottsledarna arbetade ofta med att ge positiva "high five" och applåder för att öka barnens självförtroende och framhäva samt förstärka goda beteenden. Idrottsledarna försökte bygga goda relationer genom att se till så att alla barn skulle bli sedda och att alla barns namn skulle nämnas under träningarna.

Väldigt mycket förstärkande. Mycket positivt och konstruktivt, men där handlar det också om att får man en relation [...] Så allting bygger på relation. (Anna, Friidrott)

Det fanns flera aspekter av bemötande som framkom i intervjuerna. Två respondenter berättar att de märkt att barn med NPF har hamnat i ett utanförskap i träningsgruppen. Idrottsledarna uppmärksammade detta och försökte inkludera barnet med NPF i den sociala gemenskapen i träningsgruppen, genom att hjälpa till att till exempel tolka skämt åt barnet med NPF, *bara socialt, man försöker få honom till en del av gruppen, alltså att man förklarar uppenbara saker (Thomas, Innebandy)*. En annan respondent menar att ett utanförskap grundade sig i bristen av förståelsen från övriga gruppen av olika beteenden från barnet med NPF visade. Respondenten menade att skälet till om ett barn agerar passivt, till exempel vill sitta på bänken under en viss övning istället för att vara med, så skall det accepteras. Det viktigaste är att få hela gruppen att förstå och stötta skälet till det beteendet. *Barnen kan välja själva att vara utanför, då måste man prata med barnen och fråga, Om de vill vara utanför så är det helt okej, så accepterar vi det och stöttar vi det från övriga i gruppen, Frågar inga frågor (Jenny, gymnastik)*

Sammanfattningsvis så beskriver idrottsledarna sitt bemötande av barn med NPF på olika sätt. Bemötandet kunde ske genom en individuell anpassning för barnet med NPF. Inför övningar så fick alla barn gå igenom övningen steg för steg samt att alla barnen genomförde samma träning oavsett om de hade en diagnos eller inte. Dessutom används det positiv förstärkande feedback till barn med och utan NPF. Ett sätt som hjälper till att skapa goda förutsättningar är att föräldrar har en dialog med idrottsledarna för att det ska bli tydligt vilka eventuella behov som barnet har. Ett sätt att förebygga utanförskap är det viktigt att idrottsledaren pratar med barnet med NPF samt att övriga som deltar i träningen visar förståelse och stöttar skälet till ett visst beteende från barnet.

5.3 Trygghet

Samtliga respondenter frågades hur de definierar trygghet och vad som gör dem trygga som idrottsledare. Tre av idrottsledarna hade liknande beskrivningar hur de definierade trygghet. De tyckte att i rollen som idrottsledare skall en känsla i form av trygghet skapas i träningsgruppen. Respondenterna menade att känslan av trygghet handlade om att barnen skall våga uttrycka sina tankar, känslor och röra sig fritt. Idrottsledarna beskrev att om barnen känner sig trygga i träningsgruppen så känner idrottsledarna likadant.

Det skulle vara nog mer att de känner sig säkra med mig att dom vågar komma o prata med mig [...] Allt från hur det har varit i skolan, är övningen svår, är det något så är det bara att komma o prata med mig, [...] (Joakim, Ishockey)

Ett flertal respondenter framhävde att erfarenhet och kunskap som idrottsledarna har ger en trygghet till övriga i träningsgruppen. De menar att kunskap och erfarenhet kan göra idrottsledaren tryggare i sin roll som idrottsledare och vid bemötandet av barn med eller utan NPF.

Det är nog mycket erfarenhet nu [...] är jag trygg som ledare så blir barnen trygga i hallen. (Rebecka, Gymnastik)

En idrottsledare framhävde att tryggheten skapas utifrån ett relationsbyggande tillvägagångssätt genom lära känna både föräldrar och barn. Dessutom påpekade idrottsledaren att han försöker skapa en form av trygghet bland de övriga idrottsledarna, genom att involvera dem mer vid planering av träningar och tävlingar. Idrottsledaren beskrev även hur han jobbar med att involvera föräldrarna i träningen för att skapa ytterligare trygghet för barnen. Detta skapar en bättre gemenskap och kommunikation mellan vuxna och barn.

*En viktig sak jag tycker när jag kom i denna klubben är att se till att vuxna och barn tränar tillsammans [...] Det gör att det skapas en större gemenskap, det blir mycket mer naturligt för de yngre att kunna diskutera och prata med de äldre och inkluderande.
(Pär, Orientering)*

På frågan om idrottsledarna känner sig mindre trygga i sin ledarroll om de har barn med NPF i sin träningsgrupp, svarade ett flertal av respondenterna att om de har barn med NPF i sin träningsgrupp så skulle det inte påverka deras ledarroll. Från två av respondenter framkom det att om de haft mer grundläggande kunskap eller erfarenhet i hantering av olika situationer och bemötande av barn med NPF hade det skapat en större trygghet i ledarrollen.

*Det är mindre tryggt om jag visste att det var mer barn med NPF där, mindre trygg blir jag eftersom inte har den kunskapen att hantera det. [...] hade varit svårare med bedömningar och hantering av situationer. [...] På det sättet hade jag blivit otrygg.
(Adam, Fotboll)*

Sammanfattningsvis ser det olika ut bland respondenterna angående upplevd trygghet när de har barn med NPF i sin träningsgrupp. Erfarenhet och kunskap är två faktorer som påverkar upplevelsen av trygghet. Trygghet kan även handla om gemenskap i träningsgruppen som leder till en bättre relation till barnen med och utan NPF samt föräldrarna. Tidigare erfarenhet och kunskap om barn med NPF verkar medföra att idrottsledarna känner en trygghet i ledarrollen, vilket innebär att de kan hantera situationer som uppstår och skapa bättre förutsättningar. Bristande kunskap hos idrottsledare påverkar tryggheten och bemötandet av barn med NPF.

5.4 Övriga aspekter som är viktigt i mötet med barn med NPF

Flera av respondenterna berättade att stöd från föräldrarna skulle underlätta för idrottsledarna inom de idrottsliga verksamheterna. Idrottsledaren från friidrotten önskar en högre delaktighet hos föräldrarna inom idrotten, på så sätt kan barn med extra behov få mer stöd. Det här är något som idrottsledaren inom gymnastiken också lyfte fram och menade att föräldrar utgör en viktig del i att stötta sina barn med NPF i idrottsverksamheten. Respondenten från orientering menade att resurser till fler ledare saknas och därför är föräldrarnas delaktighet viktigt för idrotten och barnens skull. Med stöd från föräldrarna skulle träningarna få mer resurser, vilket är gynnsamt för barn med NPF.

Så det tror jag är en nyckel till framgång att man är med som förälder själv o det kommer nog inte fungera med dem befintliga resurserna [...] det är ideell verksamhet då. Vi har ju inga... stöd från andra liksom, hade vi haft resurser hade vi kunnat ha fler ledare. (Pär, Orientering)

Flertal av idrottsledarna vill vidareutbilda sig om ledarskap och NPF inom idrotten, men responsen från respektive idrottsföreningar var att de inte kunde erbjuda utbildningstillfällen till idrottsledarna. Vilket har resulterat i att ledarutbildningar för respondenterna har uteblivit. En respondent menar att en utebliven utbildning kan innebära att idrottsledaren missar ett barn med NPF som vill börja idrotta eftersom idrottsledaren inte har kunskap. *När som helst kan man få barn med NPF i sitt lag. Det kanske går ett halvår innan du kan gå en sådan utbildning och så missar du en person. (Thomas, innebandy).* Huruvida det ligger på en förenings ansvar eller idrottsledarnas ansvar att säkerhetsställa att utbildning genomförs, framkom inte från respondenterna. Samtliga respondenter uttryckte sig att utbildningar för idrottsledare som ska leda barn med NPF är positivt för både idrottsledaren och idrotten. *Men om man som ledare inte är medveten om att dem här barnen behöver mer struktur och ordning så försvinner dem liksom. Och då blir det svårt för barnen att vara delaktiga. (Rebecka, gymnastik)* Detta kan skapa en större delaktighet för barn med NPF i träningsgruppen och en chans att utvecklas motoriskt och socialt. Dessutom kan det leta till att fler barn med NPF är kvar i sitt idrottsutövande.

Under flertal intervjuer kom begreppet ideell upp och vad det innebär att vara ideellt aktiv i idrottsföreningar. Idrottsledarna beskriver hur de är verksamma på eget initiativ, egen tid och utan någon ekonomisk ersättning. Engagemang och planering i träningsgrupperna sker på eget intresse. Utifrån de förutsättningarna är förväntningarna på vad en idrottsledares *skall göra, måste göra* och *bidra med* viktigt att ta hänsyn till enligt en av respondenterna. Så när det gäller utbildningstillfällena, oavsett om utbildningar handlar om allmänna saker eller specifika saker, så bör utbildningarna vara enkla och lättillgängliga, för att inte kräva ännu mer från en idrottsledare, som redan gör väldigt mycket på eget initiativ.

Alla kan inte avsätta en helg eller åtta timmar eller sex timmar en kväll efter jobb eller skola och göra det här. Det måste vara enkelt och lättillgängligt, [...] (Jenny, Gymnastik)

Sammanfattningsvis angående vad idrottsledare upplever som viktigt i mötet med barn med NPF är att föräldrarna är delaktiga i idrotten. För att förbättra barns förutsättningar har föräldrarna en bidragande roll till att kunna stötta och skapa mer resurser för idrotten och barn med NPF. Utbildningar från idrottsföreningar ger en möjlighet för en idrottsledare att utöka sina kunskaper om att leda barn med NPF och att barn med NPF inte slutar med sitt idrottsutövande. För att förbättra möjligheter till att idrottsledare kan utbilda sig bör det ske på ett enkelt och lättillgängligt sätt på grund av att idrottsledaren arbetar ideellt på egen tid och utan ekonomisk ersättning.

6. Diskussion

6.1 Resultatdiskussion

Utifrån första frågeställningen visade resultatet att idrottsledarnas erfarenhet av att möta barn med NPF och utbildning om NPF i idrottssammanhang varierade bland de sju medverkade. Flertal av respondenterna fick en eller flera allmänna ledarutbildningar från deras respektive idrottsförening som handlade om generella ledarskapsfrågor, men de fick inte någon utbildning i hur de ska leda barn med NPF. En möjlig orsak till att en del av respondenterna inte hade gått en ledarutbildning inriktad om NPF skulle kunna vara att projektet *Idrott för alla* inte har lyckats nå ut till alla idrottsföreningar. Detta kan möjligtvis tyda på en kunskapsbrist om NPF, vilket kan medföra att idrottsledarna inte förstår dessa diagnoser tillräckligt väl. Detta kan leda till att idrottsledarna inte har kunskap att kunna skapa goda förutsättningar eller skapa ett fördelaktigt bemötande för barn med NPF. Vilket kan tyda på att ledarutbildningar behöver nå ut till idrottsföreningar och förmedla kunskap om NPF för att verkligen säkerställa att idrottsledare får samma förutsättningar och kunskap om NPF. Om en ung idrottsledare med liten erfarenhet om NPF får en utbildning om NPF kan den unga oerfarna idrottsledaren bli tryggare i att leda barn med NPF (Newman, Ortega, Lower, & Paluta, 2016). Dock har ett fåtal av respondenterna erfarenhet från tidigare yrken som de applicerar till att leda barn med NPF inom idrotten. Vår tolkning av resultatet är att de idrottsledarna med kunskap och erfarenhet om NPF gör idrottsledaren säkrare i ledarrollen och kan skapa goda förutsättningar till barn med NPF. En respondent tyckte att om det inte upplevs någon problematik bland barnen med NPF inom träningsgruppen så behövs det inte genomföras någon utbildning för idrottsledare. En förklaring till detta kan vara att idrottsledaren har byggt en bra relation till de barnen med NPF och upplever därför att det inte behövs någon utbildning angående NPF. Med hänsyn till vad respondenten tyckte är det ändå rimligt att genomföra en utbildning om att leda barn med NPF just för att få kunskap om dessa diagnoser. Dessutom ger en utbildning om NPF en grund för idrottsledaren i hur de kan leda barn med NPF, vilket kan bidra till bättre förutsättningar och möjligheter till ett fortsatt idrottsutövande hos barn med NPF (Dolda utmaningar, 2013; Hallberg, 2018; Newman et al., 2016; Attention, 2017).

Den andra frågeställningen som studien utgick från handlade om hur idrottsledarna beskrev sitt bemötande av barn med NPF i idrottssammanhang. Ett tillvägagångssätt som flertal respondenter använde sig av var att arbeta konsekvent utifrån en tydlig struktur vid instruktioner, upplägg och genomförande i träningen. Det finns stöd för ett sådant arbetssätt i tidigare undersökningar om att leda barn med NPF (Dolda utmaningar 2013; Attention, 2017). Att barn med NPF vet vad som förväntas inför träningen kan skapa en större trygghet hos både barn med NPF och hos idrottsledaren (Hallberg, 2018; Beyer et al., 2008; Kraft & Leblanc 2018). Barn med NPF är i extra behov av upprepningar och tydliga instruktioner för att lyckas i träningen (Dolda utmaningar 2013; Kraft & Leblanc 2018; Vargas et al., 2015). Barn med NPF har oftast svårt med motoriken och att arbeta in en ny rörelse i långsam takt kan bidra till att de skapar en ökad motorisk förmåga och ett bättre inlärningsminne. Flera idrottsledare poängterar dock att alla barn, oavsett diagnos eller inte, behöver upprepade instruktioner och att arbeta in nya rörelser steg för steg. Barn med eller utan NPF mår bättre av tydlig struktur runt omkring sig (Fors, 2004).

Att bygga en relation mellan idrottsledare och barnet med NPF kan bidra till att idrottsledaren ökar förståelsen om att leda barnet med NPF, detta stöds av tidigare forskning (Hallberg, 2018). I Dolda Utmaningar (2013) rekommenderas att idrottsledare jobbar med positiv förstärkande feedback för att skapa goda beteenden tidigt hos barn med NPF. Idrottsledare är en del av barnets omgivning och kan därför lägga en stor grund för barns fortsatta utveckling i livet och ett fortsatt idrottsutövande (Fors, 2014). Att bygga en relation till unga idrottsutövare är generellt enklare vid individuella idrotter där fokus är större på den enskilda individen (Kraft & Leblanc, 2018).

En tänkbar förklaring kan vara att inom lagidrotter kan idrottsledare ha svårt att se alla barn och skapa ett mer fördelaktigt bemötande till barn med NPF. En bidragande faktor kan vara att idrottsledaren inte får information från föräldrar om barnens behov, vilket kan göra det svårt att göra en individuell anpassning till barnet med NPF. En tänkbar orsak till att föräldrar inte informerar idrottsledare om deras barns diagnos kan vara en rädsla att deras barn ska hamna i ett utanförskap. En vanlig orsak till att barn med NPF hamnar i utanförskap är på grund av missförstånd om barnens avvikande beteende från både idrottsledaren och omgivningen (Ryan et al., 2018).

Ett sätt att motverka utanförskap kan vara genom att öka förståelsen för barnets behov och ha en öppen dialog med både föräldrar och omgivningen. Dock är utanförskap inom idrotten en komplex fråga som innebär att det finns flera tänkbara aspekter att ta hänsyn till. Idrottsledarna vi intervjuade skapade en mer inkluderande miljö för barnet med NPF eller atypiska drag, genom att öka förståelsen om diagnosen hos övriga barn i träningsgruppen samt att tillåta barnet att uppvisa ett passivt beteende. Ett sådant tillvägagångssätt kan vara fördelaktigt för att behålla barn med NPF inom idrotten och motverka utanförskap. Oavsett barnens förutsättningar ska alla kunna inkluderas inom idrotten. En tidigare undersökning av Riksidrottsförbundet (2003) visade att barn med NPF behöver en ökad förståelse och extra stöd från idrottsledare. Detta stämmer överens både utifrån vad Hallberg (2018) beskriver hur delaktighet kan öka hos barn med NPF, och SISU:s 2025 vision *ett stärkt ledarskap* att anpassa ledarskapet efter individen och ha ett fördelaktigt bemötande (Riksidrottsförbundet 2018). Barn med och utan NPF är delaktiga på sitt eget sätt även om de väljer att vara passiva, ett passivt beteende kan fortfarande ses som delaktighet, exempelvis om barnet väljer att sätta sig på bänken under träningarna. Att se barnens förutsättningar och hur delaktig barnet med NPF är på sitt eget sätt kan skapa en mer inkluderande idrott där träningen utvecklas efter individens kapacitet. Att arbeta utifrån ett sådant tillvägagångssätt som respondenterna gjorde, kan skapa en mer inkluderande miljö och en ökad förståelse om barn med NPF. Detta arbetssätt kan vara ett sätt att nå visionen SISU:s 2025 *en inkluderande idrott för alla*.

Den tredje frågeställningen behandlade hur idrottsledarna upplever sin trygghet om det finns barn i träningsgruppen med NPF. Två respondenter upplevde att tryggheten kunde påverkas vid vetskapen om ett barn i träningsgruppen har NPF. Respondenterna beskrev att hantering av situationer som kan uppstå hade underlättats om mer kunskap hade funnits kring NPF, respondenterna anser att kunskap ökar deras känsla av trygghet. Dessa fynd stämmer väl överens med tidigare studier om att utbildning kan skapa en större trygghet i ledarrollen för de som ska leda barn med NPF (Dolda utmaningar, 2013; Beyer et al., 2008; Kraft & Leblanc 2018).

I vår studie definierade flertal respondenter att kunskap och erfarenhet gör dem trygga i sin ledarroll. Ett annat sätt som gör idrottsledarna trygga är gemenskapen inom träningsgrupperna. En respondent påpekade att otrygghet kan bilda en osäkerhet när en idrottsledare träffar ett barn med NPF. Osäkerheten inriktade sig mer mot om respondenten kan ge rätt stöd och förstå barnet. Tryggheten hos en idrottsledare kan skapas på olika sätt, en reflektion är att trygghet kan tolkas och hanteras olika utifrån ledarens förutsättningar. Tryggheten är vad en idrottsledare gör det till. Därför går det inte att ge ett enhetligt svar på vad exakt som definierar trygghet för idrottsledarna i vår studie.

Den fjärde frågeställningen om vilka övriga aspekter idrottsledare upplever som viktiga i mötet med barn med NPF så framkom det tre olika aspekter. De aspekterna är föräldrarnas roll, den ideella verksamheten och föreningens påverkan. I vår studie belyste ett flertal respondenter att föräldrar har en betydande roll inom idrotten. Hallberg (2018) tar upp att dialogen mellan föräldrar och personer i omgivningen som tar hand om barnet med NPF är viktigt eftersom en dialog medför en bekräftelse på vilken form av stöd som behövs för barnet, samt hur barnet skall bli bemött på bästa möjliga sätt. Hallberg (2018) belyser att föräldrar känner sitt barn bäst. Genom en öppen dialog till idrottsledarna, kan det medföra bättre möjligheter för barn med eller utan NPF och det ger en klar bild över hur de ska bemöta och stödja barnen. Förutom att ha en öppen dialog är gemenskapen en viktig faktor i förhållande till samarbetet mellan idrottsledare och föräldrar, vilket innebär att gemenskapen får en betydande roll i sammanhanget. Om föräldrar är delaktiga och är en del av gemenskapen kan det medföra att föräldrar skapar mer resurser i form av stöd, transport och ett ansvar i träningsgruppen.

I stort sett bygger den idrottsliga verksamheten på ett ideellt engagemang Riksidrottsförbundet (2018). Samtliga idrottsledare i vår studie arbetar ideellt, med andra ord på egen tid utan någon ekonomisk ersättning. I många fall är en idrottsledare en förälder som är där för sitt barns skull, för att det helt enkelt behövs ledare för att bedriva verksamheten. Från en respondent framkom det specifikt att lättillgängligheten och tid är två viktiga aspekter att belysa vid en ideell verksamhet. Det spelar dock ingen roll hur mycket utbildning som finns att tillgå, om det inte sker på ett lättillgängligt sätt.

Tiden räcker inte till för utbildningar alltid, när en idrottsledare har mycket annat i sitt privatliv som tar upp tid. En tolkning från författarnas sida är att föreningen har ett ansvar i frågan hur utbildningar skall ske lättillgängligt och inte vara tidskrävande. En möjlig lösning skulle kunna vara att genomföra utbildning online, korta föreläsningar inplanerade under en termin samt korta praktiska utbildningar vid träningstillfällen. Från flertal respondenter framkom det att de har efterfrågat utbildningar för att skaffa ny eller en djupare kunskap. Dock har respektive idrottsförening till de respondenterna inte besvarat förfrågan om utbildningar. En respondent menade att föreningen har lovat utbildningar men inget har hänt. En möjlig orsak till att förfrågan om utbildning inte har besvarat kan vara tidsbrist, dålig planering, bristande intresse eller en ekonomisk fråga. Det bör finnas en förståelse för att dessa personer arbetar ideellt och detta måste tas hänsyn till, att erbjuda lättillgängliga utbildningar kan ge en positiv utveckling för ledarskapet hos idrottsledaren och även gynna idrotten. Kraft och Leblanc (2018) belyser att utbildning är viktigt för en idrottsledares utveckling och utbildningar bör vara lättillgängliga på ett enkelt sätt för idrottsledaren att ta del av när som helst.

6.2 Metoddiskussion

En kvalitativ inriktning var en lämplig metod för att få ett djup i svaren och kan bidra till en ökad förståelse inom forskningsområdet (Hassmén & Hassmén, 2008). En kvantitativ inriktning hade kunnat tillämpas till studiens design för att täcka en större population dock är det svårare att få ett djup i svaren vid en kvantitativ inriktning, därför valde vi en kvalitativ inriktning (ibid).

I kvalitativa studier är tillförlitligheten och pålitligheten två aspekter som styr reliabiliteten i genomföranden av vetenskapliga arbeten (Hassmén & Hassmén, 2008). De respondenter som inte hade vetskap om det fanns barn med NPF i deras träningsgrupp besvarade våra intervjufrågor utifrån kännetecknen för atypiska drag hos diagnoserna. Detta kan ha påverkat pålitligheten i vissa svar på frågorna om respondenterna hade kunskap eller kännedom om diagnoserna. Vi genomförde en pilotintervju för att bli bekväma i rollen för att vara intervjuare, dessutom medförde vår pilotintervju att några frågor omformulerades och att strukturen på frågorna förbättrades. En pilotintervju kan ses som en styrka (Gratton & Jones, 2010).

Utskicket skedde till över 30 olika föreningar. Endast tre respondenter ställde upp och visade ett intresse att medverka i studien. Anledningen till att så få besvarade vår förfrågan, kan vara exempelvis tidsbrist eller att begreppet NPF är okänt. Eventuellt för de personer vi skickade vår förfrågan till kan det också bero på att studiens syfte inte tilltalade de tillfrågade föreningarna och de såg ingen mening med att delta i studien. Vi hoppades på en högre respons som hade gett en ökad slumpmässigt urval som eftersträvades. Ett ökat slumpmässigt urval minimerar eventuella påverkningsfaktorer som kan finnas mellan en författare och respondent (Bryman, 2011).

Vi undersökte ett urval av idrottsledare i varierande ålder och med olika kön från sex olika idrotter, och det är något som kan höja generaliserbarheten för denna studie (Gratton & Jones, 2010). NPF är ett område som finns inom alla olika föreningsidrotter, resultatet från vår studie går dock inte att generalisera på alla idrottsledare i hela Sverige på grund av storleken på studien (Hassmén & Hassmén, 2008).

Dock kan studien beskriva kunskapen som finns kring NPF och hur det ser ut i ett område i Mellansverige. Vår studie har fått liknande resultat som tidigare forskning vilket ökar tillförlitligheten.

För att öka validiteten i vår studie eftersträvades en objektiv syn från oss, vilket betyder att insamling och analysering av data skulle ske med ett neutralt förhållningssätt (Bryman, 2011). Att fyra personer hade en privat anknytning till en av författarna skulle kunna innebära att de svarade annorlunda på frågorna under intervjun, en lösning var att författaren som inte hade en privat anknytning till de fyra personer agerade som intervjuare. Dock i de två sista intervjutillfällena var en av författarna borta på grund av sjukdom. Det innebär att författaren med en privat anknytning agerade som intervjuare, det skulle kunna innebära att de svarade annorlunda på frågorna. Vi anser dock att deras svar inte skiljer sig åt anmärkningsvärt från de övriga deltagare vilket tyder på en minimal inverkan på resultatet. Vi analyserade det insamlade materialet utifrån Gratton och Jones (2010) systematiska tillvägagångssätt från varsitt håll och skapade preliminära underrubriker för varje frågeställning. Vi diskuterade underrubrikerna och kom gemensamt överens om fynden till presentationen i resultatet. Detta tillvägagångssätt är enligt Gratton och Jones (2010) ett sätt att öka tillförlitligheten.

En svaghet angående intervjutekniken kan vara att författarna har liten erfarenhet att genomföra intervjuer, vilket kan ha medfört att förtydligande uppföljningsfrågor inte ställts i önskvärd omfattning. Dessutom har författarna inte varit uppmärksam på den icke-verbala kommunikationen, som innefattar kroppsspråk och ansiktsuttryck under intervjun vilket kan ha påverkat resultatet och trovärdigheten (Bryman, 2011).

6.3 Slutsats

Syftet med studien var att beskriva vilken kunskap idrottsledare inom föreningsidrotten upplever att de har om barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Kunskapen idrottsledare upplever de har om barn med NPF kan beskrivas som varierande hos de medverkande idrottsledarna. Det som styr det varierade resultatet är utifrån ledarutbildningar och erfarenhet om NPF. Studiens resultat visade flera faktorer som är viktiga att tänka på när en ledare ska ta hand om ett barn med NPF. Dessa faktorer är *struktur, tydlighet, planering, positiv förstärkande feedback samt ett relationsbyggande tillvägagångssätt*. Att arbeta med barn med och utan NPF inom idrotten är en komplex uppgift där tillvägagångssättet inte alltid är givet. Det finns olika verktyg som en idrottsledare kan använda sig utav för att underlätta både barns lärande och utveckling inom idrotten. Ett sätt en idrottsledare kan arbeta med barn med NPF är en tydlig pedagogik. Det vill säga att lärande sker med hjälp av bilder och text i samband med övningar eller träningar. Detta kan underlätta för alla barns kognitiva tankeprocess. En idrottsledare kan använda sig utav en struktur som de har planerat i förväg för att underlätta barns förväntningar inför en träning. En struktur där ”dagens träning” beskrivs och vad målet är för övningen eller övningarna under träningen. Detta kan leda till att oro och press minskar hos barn med NPF, eftersom de vet vad som kommer att hända. Ett annat sätt en idrottsledare kan göra vid planering av träningar och övningar är att skicka ut planering för träningarna över hela året, där barn med NPF vet i förväg vad som kommer att hända under årets lopp. Detta sätt kan även hjälpa till att inkludera föräldrar i träningarna så föräldrarna kan planera om det finns behov för extra stöd under vissa träningspass. Förutom att inkludera fler föräldrar i sina barns idrott så finns det en annan faktor som är viktig vid bemötande av barn med NPF och det är att använda positiv förstärkning. Att barn får lyckas på träningarna genom att idrottsledarna använder sig utav positiv förstärkning för positiva beteenden som exempelvis att barnen samarbetar eller hjälper varandra, vilket ökar sannolikheten att barnet kommer uppvisa samma beteende igen. Detta kan bidra till att skapa starkare relation mellan en idrottsledare och barn med NPF vilket ger idrottsledaren en högre kunskap om förståelsen för barnets behov och utveckling inom idrotten. Utbildning kan göra en idrottsledare mer beredd att bemöta barn med NPF på ett mer fördelaktigt sätt.

En utbildning om NPF kan bidra till att idrottsledaren får en ökad kompetens till ledarskap och möjligheten att skapa bättre förutsättningar för barn med NPF, vilket kan göra att fler barn med NPF fortsätter med sitt idrottsutövande. Samtliga idrottsledare känner en trygghet i sin ledarroll, dock framkom att flertal respondenter behövde mer utbildning om barn med NPF för att bli mer trygga i sin ledarroll vid bemötande hos barn med NPF. Lättillgängliga utbildningar kan skapa en utveckling framåt i idrottsledarens ledarskap och idrotten, en idrottsledare arbetar i stort sett ideellt och för att göra det enklare för en idrottsledare att ta till sig ny kunskap kan vara genom lättillgängliga utbildningar. Denna studie visar hur kunskapen ser ut om NPF i en del av Mellansverige.

6.4 Framtida forskning

Studien utvecklar en grund på vad framtida forskning skulle kunna studera vidare på. Tidigare forskning har haft en större fokus på enskilda diagnoser, vilket medförde svårigheter att hitta vetenskaplig förankring till samlingsbegreppet NPF för denna studie. Förslag på vidare forskning skulle kunna vara ett rikstäckande perspektiv, där en större del av Sverige undersöks. Ytterligare ett förslag på vidare forskning är att undersöka barnens perspektiv i form av en kvalitativ inriktning, för att jämföra med fynden från ledarnas perspektiv i denna studie.

Referenser

- American Psychiatric Association. (2018) *About DSM*. Hämtad 2019-03-04 från <https://www.psychiatry.org/psychiatrists/practice/dsm/about-dsm>
- Attention. (2017) *En fungerande idrott för alla*. Hämtad 2019-02-10 från <https://attention.se/wp-content/uploads/2016/03/idrottsskrift-slutversion.pdf>
- Attention. (2017) *Färre krav och större tydlighet*. Hämtad 2019-02-10 från <https://attention.se/wp-content/uploads/2016/12/farre-krav-och-storre-tydlighet.pdf>
- Attention. (2013) *Vad är NPF?* Hämtad 2019-02-10 från <http://www.attention-stockholmslan.se/vad-aer-npf.html>
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Beyer, R., Flores, M. M., & Vargas-Tonsing, T. M. (2008). Coaches' attitudes towards youth sport participants with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 3(4), 555–563.
<https://doi.org/10.1260/174795408787186422>
- Centrum för idrottsforskning (2013). *Dolda utmaningar: om unga idrottare med osynliga funktionsnedsättningar*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.
- Fors, E. (red.) (2004). *Passa mig!: inkluderad idrottsundervisning*. Stockholm: SISU idrottsböcker.
- FYSS. (2017) *Fysisk aktivitet för barn och ungdomar*. Hämtad 2019-02-10 från www.fyss.se/rekommendationer-for-fysisk-aktivitet/for-barn-och-ungdomar/
- Gratton, C., & Jones, I. (2010). *Research methods for sport studies*. USA: Taylor & Francis group.
- Hassmén.N & Hassmén.P. (2008) *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder*. SISU Idrottsböcker
- Hallberg, U. & Hallberg, L.R. (2018). *Delaktighet för personer med funktionsnedsättningar*. (Upplaga 1). Lund: Studentlitteratur.
- Hallberg, U. (2018). *Föräldraskap och funktionsnedsättning - en kunskapsöversikt*. (Första upplagan). Stockholm: Liber AB.
- Hjärnfonden. (2017) *När hjärnan fungerar annorlunda*. Hämtad 2019-02-10 från <https://www.hjarnfonden.se/2017/02/nar-hjarnan-fungerar-annorlunda/>
- Jonsson, M (2012) Lex William ger bättre ungdomsledare. *Arbetarbladet* [AB]. Hämtad 2019-02-10 från <https://www.arbetarbladet.se/artikel/lex-william-ger-battre-ungdomsledare>

- Kamp-Friederike, C., Sperlich, B., Holmberg, H. C. (2014) Exercise reduces the symptoms of attention-deficit/hyperactivity disorder and improves social behaviour, motor skills, strength and neuropsychological parameters. *Acta Paediatrica*, (7), 709. <https://doi.org/10.1111/apa.12628>
- Kraft, E., & Leblanc, R. (2018). Instructing children with Autism Spectrum Disorder: Examining swim instructors' knowledge building experiences. *Disability And Health Journal*, 11(3), 451–455. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2017.11.002>
- Newman, T. J., Ortega, R. M., Lower, L. M., & Paluta, L. M. (2016). Informing priorities for coaching education: Perspectives from youth sport leaders. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 11(3), 436–445. <https://doi.org/10.1177/1747954116645207>
- Riksidrottsförbundet. (2018) *Idrottens finansiering*. Hämtad 2019-05-15 från <https://www.rf.se/Idrottensfinansiering/>
- Riksidrottsförbundet. (2017) *Riksidrottsförbundets Strategi 2025*. Hämtad 2019-03-04 från <https://www.strategi2025.se/Strategi2025/>
- Riksidrottsförbundet. (2003) *Möjligheten till motion och fysisk aktivitet - lika för alla?* Hämtad 2019-03-04 från https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/mangfald/mojligheten_till_motion_och-fysisk_aktivitet.pdf
- Ryan, S., Fraser-Thomas, J., & Weiss, J. A. (2018). Patterns of sport participation for youth with autism spectrum disorder and intellectual disability. *Journal Of Applied Research In Intellectual Disabilities: JARID*, 31(3), 369–378. <https://doi.org/10.1111/jar.12414>
- Sohlberg, P., & Sohlberg, B.-M. (2013). *Kunskapens former*. Stockholm: Liber AB.
- Vargas, T. M., Flores, M. M., & Beyer, R. (2015). Coaches' Perceptions and Proposed Solutions for Challenging Behaviors: Implications for Athletes with Hidden Disabilities. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 10(5), 783–796. <https://doi.org/10.1260/1747-9541.10.5.783>
- Westlund, T (2011) Avstängde Wille, 11, får spela fotboll igen. *Aftonbladet* [AB]. Hämtad 2019-05-10 från <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Onjr4l/avstangde-wille-11-far-spela-fotboll-igen>

Bilagor

Bilaga 1

Akademien för hälsa och arbetsliv

Hej, vi heter Sebastian Zelic och Simon Grandin. Det här informationsbrevet skickas till dig för att du som intervjuperson ska få information kring studiens syfte och ändamål.

Barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (ADHD, ADD, Aspergers, Autism, Tourettes) har svårt att sitta still, hoppar från en aktivitet till en annan och hamnar lätt i konflikter med andra barn. De kan också vara passiva i sin tillvaro, drömmande och tidvis avskärmade. Det är lätt att barnen missförstås som bråkiga eller tillbakadragna i grupper. Tidigare undersökningar visar att ca 40 procent av barn med NPF i Sverige slutar tidigare än genomsnittet med föreningsidrotten, detta sker framförallt i åldern mellan 8 – 12 år. Med ditt bidrag som idrottsledare kan viktiga pusselbitar läggas kring kunskapen till en inkluderande idrottsmiljö för alla.

Syftet med studien är att undersöka vilken kunskap idrottsledare har till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) inom föreningsidrotten.

Frageställningar för studien är: *1) Vilken bakgrund har idrottsledarna? 2) Hur upplever idrottsledarna sin kunskap kring bemötandet hos barn med NPF? 3) Upplever idrottsledare trygghet i sitt ledarskap om det finns barn i laget med NPF?*

Studien är ett examensarbete på grundnivå och är en del av utbildningen till Idrottsvetenskapliga programmet vid Högskolan i Gävle. Studien kommer att genomföras med hjälp av intervjuer i perioden 2019-04-08 till 2019-04-19. Intervjun kommer att beröra din uppfattning/erfarenhet av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inom föreningsidrotten. Intervjun beräknas ta ca 30 minuter och kommer att spelas in. Det är viktigt att intervjun sker i ostörd miljö, på en tid och plats som Du bestämmer.

Information från intervjun kommer att anonymiseras och behandlas konfidentiellt samt förvaras på ett säkert sätt så att ingen obehörig kommer att få ta del av den. Resultatet kommer i efterhand analyseras och en garanti på de etiska riktlinjerna kommer att följas. När examensarbetet är färdigt och godkänt kommer det att finnas i en databas vid Högskolan i Gävle som heter DIVA. Inspelningarna och den utskrivna texten kommer att raderas/förstöras när examensarbetet är godkänt. Du kommer ha möjlighet att ta del av examensarbetet genom att få en kopia av arbetet. Deltagandet är helt frivilligt och Du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering.

Jag har informerats om studiens syfte och ändamål, samt hur informationen kan komma att samlas in, bearbetas och analyseras. Jag som ställer upp i intervjun har informerats att mitt deltagande är frivilligt, att när jag vill kan avbryta min medverkan i studien utan att ge en orsak.

Har Du frågor om studien är Du välkommen att höra av dig till någon av oss.

Student:

Sebastian Zelic

Hfk15scz@student.hig.se

0765616267

Student:

Simon Grandin

simongrandin93@gmail.com

0762334079

Handledare:

Göran Svedsäter

Goran.Svedsater@hig.se

Jag samtycker i att delta i intervjustudien och att resultaten kan användas som del av högskolans examensarbete.

Datum

Namnunderskrift

Intervjuguide

Bakgrund

1. Namn och ålder?
2. Kan du berätta vad du har jobbat med och vilken bakgrund du har?
  - Yrke
  - Utbildning
3. Din roll som idrottsledare?
  - Vilken förening är du verksam i?
4. Har du gått någon ledarutbildning inom idrotten?
  - Har någon utbildning kretsat kring NPF?
5. Har du någon erfarenhet om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar? (ADHD, ADD, Autism, Aspberger, tourettes)

Bemötande

1. Har du någon vetskap om det finns barn med diagnoser i ditt lag/träningsgrupp?

- Vilka diagnoser känner du till i ditt lag/grupp?
- Vad är viktigt för dig att tänka på när du har vetskap om dessa diagnoser i din träningsgrupp?

Om svaret blir JA

- På vilket sätt kan du som ledare skapa goda förutsättningar för barn med NPF?
- Vad kännetecknar barn med NPF enligt dig?
- Vad är viktigt att tänka på? (Feedback, struktur, planering, omgivning)
- Har du upplevt något utanförskap för barn med NPF?

Om svaret blir NEJ (Kännetecknande för diagnoserna är exempelvis bråkiga, stökiga, passiva, tillbakadragna, ofokuserade, högintensiva etc.)

- Har du någon erfarenhet där kännetecknen har märkts av?
- Hur hanterade du den situationen?
- Vad anser du är viktigast att tänka på i din ledarroll i dessa situationer?

2. Hur arbetar du med planering och struktur inför träningarna?

3. På vilket sätt undervisar och instruerar du olika övningar?

4. Hur arbetar du i din ledarroll med:

- Feedback?
- Omotiverade barn?
- Om någon känner sig arg eller ledsen?
- När ett barn inte lyssnar och har svårt att sitta still?

Trygghet

Med trygghet menar vi planering, strukturer, hantering av olika situationer

1. Vad betyder trygghet för dig?

- Vad gör dig trygg som ledare?

2. Hur trygg känner du dig i ledarrollen från 0 – 10?

- (0 lite trygghet, 10 mycket trygghet)

- Vad är det som gör att du upplever den siffran?

- Finns det någonting som gör dig mindre trygg i ditt ledarskap i förhållande till barn med NPF?

3. Hur upplever du din situation som ledare till föräldrar i förhållande till barn med diagnos?

Övriga frågor

1. Hur ser du på att idrottsledare utbildar sig inom NPF?

2. Finns det något i din förening som du tycker kan göras bättre inom området NPF?

3. Hur tycker du att utvecklingen inom ledarskapet har gått framåt genom åren kring barn?

- Hur känner du med ditt eget ledarskap?

4. Finns det något som är viktigt att belysa som vi inte har tagit upp under intervjun?